

8

การพัฒนากระบวนการติดตามผลการตรวจสอบด้วยแนวคิด LEAN และ SIPOC สำนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ประเภทผลงาน สายสนับสนุน

- () การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (✓) การพัฒนางาน/กระบวนการงาน/R2R
- () การพัฒนางานห้องปฏิบัติการ
- () AI Hackathon เพื่อการบริหารจัดการองค์กร/การให้บริการ

ประเภทการนำไปใช้ประโยชน์

- () นวัตกรรม
- () R2R
- (✓) การพัฒนางาน/การลดขั้นตอน

ชื่อเจ้าของผลงาน

1. นางสาวเรวดี สายแวว
2. นางนิตติสร หลาทอง
3. นางสาวศุภิสรา ขำทิพพิ
4. นางสาวสุพัตรา ปัดตาเน
5. นายธีรเศรษฐ์ รัตนะเศรษฐากุล

1. บทคัดย่อ

การพัฒนางานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบของสำนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยประยุกต์ใช้แนวคิด LEAN เพื่อลดความสูญเปล่า (Waste) ในกระบวนการทำงาน ร่วมกับการใช้เครื่องมือ SIPOC Analysis ในการวิเคราะห์และออกแบบกระบวนการใหม่ ผลการดำเนินงานพบว่า สามารถปรับเปลี่ยนเกณฑ์ระยะเวลาการรายงานผลจากเดิมที่กำหนดแบบคงที่ 60 วันทุกกรณี เป็นการกำหนดกรอบเวลาตามระดับความเสี่ยงและความสำคัญของข้อสังเกต (15, 30 และ 45 วัน) พร้อมทั้งพัฒนาระบบแจ้งเตือนล่วงหน้าเชิงรุกผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และปฏิทินปฏิบัติงาน รวมถึงลดระยะเวลาการสอบทานรายงานจากเดิม 15 วันทำการ เหลือเพียง 7 วันทำการ (ลดลงร้อยละ 53.33) ซึ่งช่วยให้การติดตามผลการแก้ไขข้อสังเกตมีความรวดเร็ว สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรของหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

2. บทนำ

จากการทบทวนและวิเคราะห์กระบวนการติดตามผลการตรวจสอบแบบเดิมของสำนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน 3 ประการ ได้แก่

1. การขาดความยืดหยุ่นของกรอบเวลา การกำหนดระยะเวลารายงานผลไว้ที่ 60 วันเท่ากันทุกกรณี โดยไม่ได้คำนึงถึงระดับความเสี่ยงหรือความซับซ้อนของประเด็นข้อตรวจพบ
2. การขาดระบบติดตามและแจ้งเตือนเชิงรุก ส่งผลให้หน่วยรับตรวจกำกับติดตามงานคลาดเคลื่อนและส่งรายงานล่าช้ากว่ากำหนด
3. ความสูญเปล่าในขั้นตอนการสอบทาน กระบวนการสอบทานรายงานผลใช้เวลานานถึง 15 วันทำการ ซึ่งถือเป็นความสูญเปล่าด้านเวลา (Waiting Time)

สำนักงานตรวจสอบภายในจึงได้นำแนวคิด LEAN และเครื่องมือ SIPOC มาปรับปรุงกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ เพื่อลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เพิ่มความรวดเร็ว ตลอดจนสนับสนุนให้หน่วยรับตรวจสามารถแก้ไขปรับปรุงข้อสังเกตได้อย่างทัน่วงที ซึ่งจะช่วยส่งเสริมระบบการควบคุมภายในและการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดความสูญเปล่า (Waste) ในกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบและยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของสำนักงานตรวจสอบภายใน

2. เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาการรายงานผลการแก้ไขข้อสังเกตให้สอดคล้องกับระดับความสำคัญและความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

3. เพื่อพัฒนาระบบการแจ้งเตือนเชิงรุกและกระบวนการสอบทานผลการดำเนินงานให้มีความรวดเร็ว ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

4. วิธีการ/เครื่องมือ

4.1 การวิเคราะห์ปัญหาด้วยแนวทาง LEAN สำนักงานตรวจสอบภายในได้ทำการสำรวจกระบวนการทำงานเดิม เพื่อค้นหาความสูญเสีย และกำหนดแนวทางปรับปรุงกระบวนการใหม่ ดังนี้

- ปรับเกณฑ์ระยะเวลา: ปรับการใช้เกณฑ์คงที่ 60 วัน โดยเปลี่ยนมาใช้เกณฑ์ยืดหยุ่นตามระดับความสำคัญของข้อสังเกต

- เพิ่มระบบแจ้งเตือน: นำระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และปฏิทินปฏิบัติงาน (Google Calendar) มาใช้แจ้งเตือนหน่วยรับตรวจล่วงหน้า 3 - 7 วันก่อนครบกำหนดส่งรายงาน

- ลดขั้นตอนการสอบทาน: ปรับปรุงขั้นตอนและแนวทางการสอบทาน เพื่อลดระยะเวลาจาก 15 วันทำการ เหลือ 7 วันทำการ

4.2 การใช้เครื่องมือ SIPOC และเกณฑ์ระดับความสำคัญ มีการวิเคราะห์องค์ประกอบการทำงานผ่านเครื่องมือ SIPOC (Suppliers, Inputs, Process, Outputs, Customers) เพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และกำหนดเกณฑ์การจำแนกความสำคัญของข้อสังเกตออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- ระดับสูง: ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเสี่ยงต่อความเสียหายร้ายแรง (กำหนดส่งรายงานผลภายใน 15 วันทำการ)

- ระดับปานกลาง: ข้อผิดพลาดในระบบการควบคุมภายในที่มีนัยสำคัญ หรือกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (กำหนดส่งรายงานผลภายใน 30 วันทำการ)

- ระดับต่ำ: ข้อผิดพลาดเล็กน้อย หรือประเด็นควรปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานทั่วไป (กำหนดส่งรายงานผลภายใน 45 วันทำการ)

5. ผลการดำเนินงาน

จากการนำกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบตามแนวทาง LEAN และ SIPOC มาเริ่มทดลองใช้ปฏิบัติจริง (ข้อมูล ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2569) มีผลการดำเนินงานดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลการเปรียบเทียบกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบระหว่างรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่

ประเด็นการเปรียบเทียบ	กระบวนการเดิม	กระบวนการใหม่ (LEAN & SIPOC)
ระบบการแจ้งเตือน	ไม่มีระบบแจ้งเตือนล่วงหน้า	แจ้งเตือนเชิงรุกผ่าน E-mail/ปฏิทินล่วงหน้า 3 - 7 วัน
กรอบระยะเวลารายงานผล	กำหนดคงที่ 60 วัน ทุกกรณี	จำแนกตามระดับความเสี่ยง: สูง (15 วัน), ปานกลาง (30 วัน), ต่ำ (45 วัน)
ระยะเวลาการสอบทานรายงาน	15 วันทำการ	ลดเหลือ 7 วันทำการ (ลดลงร้อยละ 53.33)
การติดตามหลังสอบทาน	ไม่มีการกำหนดกรอบเวลาชัดเจน	กำหนดให้รายงานผลกลับภายใน 7 วันทำการหลังได้รับการติดตาม

ตารางที่ 2 สรุปผลการรายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของหน่วยรับตรวจ (ณ ไตรมาสที่ 3)

ตัวชี้วัดหลัก (Key Indicators)	จำนวน / ค่าสถิติ	สัดส่วน (%)	หมายเหตุ / สถานะ
หน่วยรับตรวจที่มีการติดตามผล	9 หน่วยงาน	100.0%	ครอบคลุมตามแผนการตรวจสอบไตรมาสที่ 3
จำนวนข้อเสนอแนะรวมทั้งสิ้น	121 ข้อ	100.0%	ได้รับการเข้ากระบวนการกำกับติดตามครบถ้วน
● ดำเนินการแล้วเสร็จ (Completed)	68 ข้อ	56.20%	หน่วยรับตรวจแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว
● อยู่ระหว่างดำเนินการ (In Progress)	8 ข้อ	6.61%	อยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไขตามกรอบเวลา

ความเห็นจากหน่วยงาน

(☒) เห็นชอบให้ส่งผลงานเข้าร่วมโครงการ

(☐) ไม่เห็นชอบ

ลงนาม 

(นางสาวเรวดี สายแวว)

นักตรวจสอบภายในชำนาญการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายใน